احمد هادی مقصودی،

طهارت

عبادات اسلامیه مجموعه‌سینك

ایکنچی جزئی

ابتدائی مکتبلرنك ایکنچی صنف شاگردلری اوچون

٩

سنه ١٣٣٥ ـ ١٩١٧

Эта азбука допущена Его Превосходительствомъ Г. Попечителемъ Оренбургскаго Учебнаго Округа отъ 9 апрѣля 1913 г. за № 5073 къ классному употребленію въ татарскихъ и русско-татарскихъ школахъ.

ИЗДАНІЕ ДЕВЯТОЕ

Первое изданіе дозволено цензурою въ Петроградѣ 28 января 1892 года

КАЗАНЬ.

Лито-Типографія Т-во „Умидъ“, б. Харитонова.

1917.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

١) اِنَّ الْاِسْلَامَ نَظِيفٌ فَتَنَظَّفُوا، فَاِنَّهُ لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ اِلَّا نَظِيفٌ ❀

معناسى: اِسْلام دينى پاك ديندر. بَسْ پاك بولوُرغه طرشڠز. پاك بولماغان كشى جنتكه كرمس.

٢) بُنِىَ الدِّينُ عَلَى النَّظَافَةِ ❀ معناسى:

اِسْلام دينى پاكلك اوُستينه توُزلمشدر.

دينمز اِسْلام دينى بيك حَقّ و بيك پاك بر ديندر. بندەلرگه هر طوغريده بيك پاك بولو ايله بوُيوُرادر. مسلمان بولغان كشينك كوڭلى يامان خلقلردن و ياوز فِكرلردن تەنى، كييمى، يوُرطى، ييرى هم آشى، صووى هر بر نَجسلردن پاك بولمق تييشليدر. خصوصًا نماز اوقوُغانده و باشقه عِبادتلرنى قيلغان زَمانده مسلمان كشى بيگرەكده پاك بولمَق لازِمدر.

طَهَارَتْ

نَماز اوقوُياچق كشيگه تەنى، كييمى واورنى هر تۆرلى نَجسلردن پاك بولمق وَدَخى شَريعَت بوُيوُرغان رەوشچه صو ايله تييشلى اَعْضالرينى يووب طهارت آلمق فرضدر.

طهارَت آلغاندەاوُشبو (٨) توُرلى اش قيلنادر:

١) طَهَارَتْ آلاچَق كشى پاك صو ايله اوّل اِستِنجا قيلوُر، يَعْنى عَوْرَتْلرينى نَجسدن پاكلەر، ٢) آندن صوك بلەزكلرينه قَدَر ايكى قولينى يووار، ٣) آندن صوك اوُچ مَرْتَبَه آغزينى يووار، ٤) آندِن صوك اوُچ مَرْتَبَه بوُرنينى يووار، ٥) آندِن صوك اوُچ مَرْتَبه يوُزينى يووار، ٦) آندن صوك اوُچ مَرْتَبَه ترسەكلرينه قَدَر ايكى قولينى يووار، ٧) آندن صوك اوچلرينى و بارماقلرينى صوغه چلاتوُب ايكى قولى ايله اوّل باشينه صوگره قوُلاقلرينه، صوگره موينينه مَسْحْ (١) قيلوُر،

٨) آندن صوگره طوبوُقلرينه قَدَر اوُچ مَرْتَبه ايكى آياغينى يووار. يوُزينى يوغانده ماثلايندەغى چەچ طوغريسندن آلوُب ايكى قوُلاقينه وايىەك آستينه قدر بولغان هَر ييرينه صو تييروُر. وَدَخى قاشقه، وصاقالنك ايىەك طوغريسندەغى توُكلرينەده صو تيـيروُر (٢)

---

١) مسح قيلمق اشقوُمق، ديمكدر. باشقه وقوُلاقلرغه مسح قيلونك روشينى معلم كورسەتمەلى.

(٢) اشبو توُكلرنك آستندەغى تنلرگه صو تييرمك فرض توگل بلكه سنتدر. صاقالنك ايىەك طوغرسندە بولماغان توُكلرينه صو تييرمك لازم توگلدر.

قوللرينى وآياقلرينى يوغانده بارماق آرالرينه، و يۇزۇك استينه صو تيـيرمى قـالـماس. ترسه‌كلرينى وطوبۇقلرينى ده يووار. اگرده آياقلرى چيتكلى بولسه، چيتكلرينك يۇزينه اۇچ بارماق قَدَر مَسْح قيلۇر.

نمازنى طهارتسز اوقو درست بولۇرمى؟ طهارت آلونك روشى نيچك يعنى طهارت آلوچى اوّل نى قيلۇر؟ صوڭره نيلر قيلور؟ يۇزينى قايدن قايا قدر يووار؟ قاش، مييق وصاقالغه صو تييرلۇرمى؟ قوللرينى وآياقلرينى يوغانده بارماق آرالرينه هم يۇزۇك آستلرينه صو تييرمك كيره‌ك بولۇرمى؟ ترسه‌كلر وطوبۇقلر اوزلرى يوولۇرلرمى؟ آياقلرى چيتكلى بولغانده، نى قيلنۇر؟

طَهَارَتنك فَرْض، سُنَّت، ومُسْتَحَبّلرى.

طهارتنك فرضلرى (٤) در: ١) يۇزنى يومق، ٢) ترسه‌كلرينه قَدَر ايكى قولنى يومق، ٣) باشنك چاريكى قَدَرينه مَسح قيلمق، ٤) طوبۇقلرينه قدر ايكى آياقنى يومق.

طهارتنك مشهور سنتلرى (١٥) در:

١) طهارتنى بسمله ايله باشلامق. ٢) كوڭلدن نيت قيلمق. ٣) بله‌زكلرينه قدر ايكى اوچلرينى يومق، ٤) مِسواك كبى برنه‌رسه ايله تشلرينى پاكله‌مك، ٥) اۇچ مَرْتَبه آغزينى يومق، ٦) اۇچ مَرْتَبه بۇرنينى يومق، ٧) صاقالينى آرالاشدرمق، ٨) بارماقلرينى آرالاشدرمق، ٩) يۇز، قول وآياقلرينى اۇچەر قات يومق، ١٠) اوڭ قول واوڭ آياقنى صوللرندن اوّل يومق، ١١) باشنك هر ييرينه مسح قيلمق،

١٢) ایکی قوُلاقغه مسح قیلمق، ١٣) قول آرقالری ایله
مو ینغه مسح قیلمق، ١٤) طهارتنی مَعْلوم تَرتیبی ایله آلمق،
١٥) طهارتنی بر طوُتاشدن آلوُب بترمك.

طهارتنك مستحبلری (٤) در: ١) طهارت آلغانده قِبْلَه غَه
قارشی طوُرمق، ٢) صو چَه چْرَه مَسلك بییك ییرده طوُرمق،
٣) صوو ینی اوزی حاضرله‌مك، ٤) طهارت آلوُب
بترگانچی تَواضعلی قیافتده بولمق.

طهارتنك فرضلری نیچه‌در ؟ نیلردر ؟ سنتلری نیچه‌در ؟ نیلردر ؟ مستحبلری نیچه‌در؟ نیلردر؟

طهارتنك مَكْرُوه ومُفْسِدلری. (١)

طهارت آلغانده اوُشبو (٧) توُرلی اش مَكروهدر:
١) صونی کوب توگوُب اِسْرافْ قیلمق، ٢) اوڭ قولی
ایله بوُروُن سنگرمك، ٣) اَعْضالرنی اوُچدن آرتق یا
کیم یومق، ٤) باشقه ایکی قات مسح قیلمق، ٥) یوُزگه
صونی قاتی اوُرمق، ٦) صونی کشیدن صالدرتمق،
٧) طَهارَت آلغانده دنیا سوزلری سوُیله‌مك.

طهارتنك مُفْسِدلری (٨) در، یعنی اوُشبو (٨) توُرلی
اش طهارتنی بوُزادر:
١) عَوْرَتدن نَجس یاباشقه ذات کیلمك، ٢) جَراحَتدن
قان، ارن یا صاری صو آقمق، ٣) بوُروُن قانامق،

(١) مفسد بوُزوچی دیمكدر.

٤) کوزدن لایلالی یەش آقمق، ٥) آوز طولیسنچه اش یا کە آزغنه بولسەدەقان قوسمق، ٦) یاتوب یا کە سویەلوب یوقوغە کیتمك، ٧) تیلروب یا ایسروب آکسز بولمق، ٨) نماز اچندە طاوش ایله کولمك.

جراحتلەنگان ییردن قان، ارن وصاری صو کبی نەرسه آزغنه چغوب چیتکه جەیلورلك بولماسه، طهارت بوزلماس. ودخی تیرلەو ایله، کوزدن لایلاسز یەش کیلو ایله، آغزدن قاقرق کیلو ایله طهارت بوزلماس.

طهارتسز کشیگه مصحف شریفنی وآیت یازلغان کاغدلرنی طوتو مکروهدر. امّا بوقچا آرقلی طوتو درست بولور. طهارتسز کوینچه قرآن اوقو، مسجدکه کرو وقبرستانغه بارو درستدر. اوشبو اشلرنی طهارت یا تیمّم ایله قیلو مستحبدر.

طهارتنك مکروهلری نیچەدر؟ نیلردر؟ طهارتنك مفسدلری نیچەدر؟ نیلردر؟ جراحتنك نجسی چیتکه جەیلورلك بولماسه طهارت بوزلورمی؟ تیرلەو سببلی، کوزدن لایلاسز یەش کیلو سببلی، آغزدن قاقرق کیلو سببلی، طهارت بوزلورمی؟ طهارتسز کشیگه مصحف شریفنی طوتو درست بولورمی؟ طهارتسز کوینچه قرآن اوقو مسجدکه کرو قبرستانغه بارو درست بولورمی؟

چیتکلرگه مسح.

آیاقلرینه چیتکلرینی طهارتلی وقتده کیگان کشی ایکنچی طهارت آلغانده آیاقلرینی یوماس، بلکه چیتکلرینك یوزلرینه مسح گنه قیلور. شول رەوشچەکه

قول بارماقلرینی صوغه چلاتوُب هر ایکی قولینکٔ اوُچ اورتا بارماقلرینی چیتکلرینکٔ یوُزلرینه یاتقزوُرده، طوبوُقلرینه طابا طارتوُر. شوندن صوكٔ چیتکلرینکٔ یوُزلرنده اوُچ بارماق زورلغی قَدَرْ یووش صزقلر حاصِل بولوُر. مسح قیلو شولدر. مَسحنكٔ مُدَّتی (١) مُقیمْ (٢) کشیگه بر تهولك، یَعْنی (٢٤) ساعَتدر، مُسافِرْ (٣) کشیگه اوُچ تهولك، یَعْنی (٧٢) ساعتدر. مُدَّتنكٔ باشی چیتکلرنی کیگانده آلنغان طهارتنكٔ بوُزلغان وَقتندن حساب قیلنوُر. مُدَّتی طولغان چیتکلرگه مَسحِ قیلو درست بولماس. کون ایتك، کییز ایتك، قالوُن طولا اوُیوُق هم طوبوُقنی قابلارلق بالتوُری بولغان کالوش هر برسی چیتك حکمندهدرلر. نَجسدن پاكٔ بولوُب طهارَتلی وَقتده کییلگان بولسهلر، آنلرغه مَسح قیلوده درست بولوُر. اَمَّا کهوش، باشماق کبی بالتوُرسز نهرسهلرگه هم صو تیز او تهرلك یوقا اوُیوُقلرغه مسح قیلو درست بولماس. ودخی طوبوُقدن توبهن آیاقنكٔ اوُچ کچکنه بارماقلری کورنوُرلك تیشگی یا یرتغی بولغان چیتککهده مسح قیلنماس. اگرده بر چیتکده ایکی اوُچ ییرده کچکنه یرتقلر بولسه، بارسی برگه حساب قیلنوُرلر. اما ایکی چیتکدهگی یرتقلر برگهحساب قیلنماسلر. بر آیاقنكٔ باشی چیتکدن قوبوُب اوکچهسی چیتکنكٔ

---

(١) چیگی وزمانی دیمکدر. (٢) مقیم اوُیده طوُروچی کشی دیمکدر.
(٣) مسافر اوُچ کوُنلك یولغه چقغان کشی دیمکدر.

طوبوغینه قدر کیلسه، یا که مسحنك مدّتی طولسه؛ مسح بوزلور.

طهارتسز کیلگان چیتکگه مسح قیلنورمی؟ مسح نی روشچه قیلنور؟ مسحنك مدتی مقیمگه نیچه کوندر؟ مسافرگه نیچه کوندر؟ مدتنك باشی قای وقتدن حساب قیلنور؟ مدتی طولغان چیتکگه مسح قیلو درست بولورمی؟ کون ایتك، کییز ایتك، قالون طولا اویوق وکالوشلرغه مسح قیلو درست بولورمی؟ کوش وباشماقغه مسح قیلو درست بولورمی؟ تیشکلی ویرتقلی چیتکگه مسح قیلنورمی؟ ایکی چیتکلاگی یرتقلر برگه حساب قیلنورمی؟ چیتك، نی قدر صالنسه، مسحی بوزلور؟

جبیره.

طهارت آلغانده یا که غسل قیلغانده یوولاچق اعضانك بر ییرنده جراحت بولوب، یوو ضرر ایتهرلك بولسه، اول جراحت یوولماس، بلکه صولی قول ایله آنك اوستینه مسح قیلنور. اگرده مسح قیلوده ضرر ایتهرلك بولسه، اوستینه یابلغان (جبیره) گه، یعنی کاغذ یاچوپره‌که مسح قیلنور. قوبارو ضرر ایتهرلك بولسه، جبیره‌نك آستنده‌قالغان سلامت ییرنی‌ده یومق لازم توگلدر، اوستینه‌مسح قیلو ییته‌در. جبیره‌گه مسح قیلو اوچون طهارتلی وقتده‌یابلووی شرط توگلدر. طهارتسز وقتده یابلغان بولسه‌ده، مسح‌قیلو درست بولور. جبیره بر سبب ایله توشوب کیتسه‌ده یاکه آلوب‌قالسه‌ده، مسحی بوزلماس. امّا آستنده‌گی جراحتی توزه‌لکاندن صوك آنگا مسح قیلو درست بولماس.

طهارت آلغانده جراحتلی ییرگه صو تییرو ضرر ایته‌رلك بولسه، یوولورمی ، یاکه مسح قیلنۇرمی؟ جراحتنلڭ اوزینه مسح قیلو ضرر ایته‌رلك بولسه، نی قیلنۇر؟ جبیره‌نلڭ آستنده قالغان سلامت ییرلر یوولۇرمی؟ طهارتسز وقتده یابلغان جبیره‌گه مسح قیلو درسب بولۇرمی؟ جبیره تۈشۈب کیتسه، یاکه آلۇب قارالسه، مسحی بۇزلۇرمی؟ جراحت تۈزه‌لگاندن صوڭ جبیره‌سینه مسح قیلو درست بولۇرمی؟

غُسْلْ

(غُسْلْ) بۇتۇن ته‌ننی یووب قۇینو دیمکدر. غُسْلْ قیلاچق کشی: ۱) اوَّلا اِستنجا قیلۇب عورتلرینی پاکلەر، ۲) آندن صوڭ بلەزکلرینه قَدَر ایکی قولینی یووار، ۳) آندن صوڭ طهارت آلۇر، لکن بو طهارتده آیاقلرینی یوماس، ٤) آندن صوڭ اوَّل باشینه، صوڭره باشقه ییرلرینه صو قۇیۇب ته‌نینڭ هَربر ییرینه برقات صو تییرۇر، ۵) آندن صوڭ مُمْکِن قدر ته‌نینڭ هر ییرینی قوللری ایله برقات اشقۇب چغار، ٦) آندن صوڭ یَنه ایکنچی قات ته‌نینڭ هَر ییرینه صو قۇیـار، ۷) آندن صوڭ یَنه ته‌نینڭ هر ییرینه صو یۇگرتۇر، ۸) آندن صوڭ ایکی آیاغینی یووار. (غسل اۇشبودر.) غسللی کشی کامل طهارتلی بولادر. نماز اوقو اۇچۇن غسل اۇستینه طَهارت آلو لازم توگلدر.

غسل نه دیمکدر؟ غسل قیلاچق کشی اوَّل نی قیلۇر؟ آندن صوڭ نیلر قیلۇر؟ الخ. غسللی کشی طهارتلی بولۇرمی؟ نماز اوقو اۇچۇن غسل اۇستینه طهارت آلنۇرمی؟

غسلنك فَرضلری.

غسلنك فرضلری (۳) در : ۱) آغز اچینی یومق ، ۲) بُورُون اچینی یومق، ۳) تەننك هر ییرینه صو تییرمك.

غسلده تەننك طشقی یاغینك هر ییرینه صو تییرمك اُوچوُن چەچ، قاش مییق وصاقال کبی هر بر توُکلرگەده واول توُکلرنك آستلرندەغی تەنگه وهم کوز چوُقوُری، کبی اچکه باتوُب یاکه جییرلوُب طوُرغان ییرلرگەده وهم یوُزوُك آستینه و قامر هم دگت کبی نرسەلرنك آستنده قالغان ییرلرگەده صو تییرو تییشلیدر. ایرلرگه چەچلرینك هر بر بوُرتوُکلرینه صو تییرو فرضدر. شول سببدن ایرلر چەچلرینی کیتەرمك یا که قسقارتمق اَهلِ اِسلام اراسنده (سُنّت عادیّه) بولوُب قالمشدر. اَمّا خاتوُن قزلرنك چەچلرینك توُبینه صو ایرشو ییتەدر. طلملرندەغی بوُرتکلرینه صوایرشمەسەده یاریدر. چوُنکه خاتوُن قز اُوچوُن چەچ بر زینتدر. انلرغه چەچلرینی کیتەرو یا قسقارتو درست توگلدر.

غسلنك فرضلری نیچەدر ؟ نیلردر ؟ تەننك هر ییرینه صو تییرو اوُچوُن قای ییرلرگەده صو ایرشدرو تییشلیدر ؟ ایرلرگه چەچ بورتوکلرینه صو تییرو فرضمی ؟ خاتونلرغه طلملرندەغی اوچەچلرینه صو تییرو فرضمی؟

غسلنىڭ سُنّتلرى

غسلنىڭ سنتلرى (٩)در:

١) تەنينىڭ نجس تيگان ييرلرينى يومق،

٢) بلەزكلرينە قدر قوللرينى يومق،

٣) غسلدن اوّل طهارت آلمق،

٤) اوّل باشينى صوگوە باشقە ييرلرينى يومق،

٥) اوڭ طَرَف اَعْضالرينى صول طرفلرندن اوّل يومق،

٦) برقات صو قويغاندن صوڭ تەنينى برقات اشقوب چقمق،

٧) تەننىڭ هر ييرينە اوچەر قات صو ايرشدرمك،

٨) صونى كوب توگوب اِسراف قيلودن صاقلانمق،

٩) غسل قيلغان زَمانده قبلەغە آرقان طورمق.

عسلنىڭ سنتلرى نيچەدر؟ برنچيسى نيدر... طوقزنچيسى نيدر؟

غسلنىڭ سَبَبْلرى

غسل قيلونى فرض قيلا طورغان سببلر (٣) در:

١) جُنُب بولمق، ٢) حَيْض تَمام بولمق، ٣) نِفاس تَمام بولمق.

جُنُبْ بولونىڭ سَبَبْلرى ده (٣)در:

١) يوشلك كيلمك، ٢) ياقنلق قيلمق، ٣) اِحتِلام بولمق.

(مكتب بالالرينە بونلرنىڭ معنالرى لازم توگلدر.)

غسلسز کشینك تەنینك هر ییری آروسز بولادر. جنب کشیگه قرآن اوقو، ومُصْحَف شَریفنی طوتو، ومسجدکه کرو، طهارت آلمیچی یاکه تَیَمُّم قیلمیچی، آشاو، اچو مکروهدر. شونك اوچون آشا مُمْکن قَدَر تیز غُسْل قیلوب پاکلەنمك فرض بولور. امّا طهارتسز کشیگه مُصْحَف شَریفنی طوتو مکروه بولسەده، قرآن اوقو مکروه توگلدر. دعالر اوقو، سَلام بیرو وتسبیح ئەیتو جنب کشیگەده، طهارتسز کشیگەده، مکروه توگلدر.

غسلنك سببلری نیچەدر ؟ بر نچسی نیدر ؟ ایکنچیسی نیدر ؟ اوچنچیسی نیدر ؟ جنب بولونك سببلری نیچەدر ؟ بریچیسی، نیدر ؟ ایکنچیسی نیدر؟ اوچنچیسی نیدر؟ جنب کشی آرومیدر؟ جنب کشیگه قرآن اوقو، مصحف طوتو ومسجدکه کرو درست بولورمی ؟ جنب کوینچه آشاو واچو درست بولورمی؟ جنب کشیگه، بر غسل قیلمق تییشلیمی؟ طهارتسز کشیگه مصحف طوتو درستمی؟ قرآن اوقو درستمی؟ جنب کشیگه هم طهارتسز کشیگه دعالر اوقو، سلام بیرو تسبیح ئەیتو درست بولورمی؟

صَاحِبِ عُذْر.

آورو سَبَبْلی بر نَماز اوقوب بتْرورلك وَقت طَهارَتلی بولوب طورا آلماغان کشی، مثلا هَمان بورنندن قان طامغالاب طورغان کشی یاکه کوزندن هَمان یاش کیلوب طورغان کشی (صاحِبِ عُذْر) دییوب آتالور. آندی کشیگه هَر نَماز اوچون بر طَهارت آلو لازم بولور. شول نَماز وَقْتی اچنده عُذری سَبَبْلی طَهارَتی بوزلا طورسەده، بوزلماغانغه حِساب قیلنور. نماز

اوقوٗغان چاغنده نَجسلری آغا طوٗرسه‌ده، طهارتی‌ده نَمازی‌ده بوٗزلماس، اَمَّا بر نَماز اوٗچوٗن آلنغان طَهارت ایکنچی نَماز وَقتی کرگاچ‌ده بوٗزلوٗر. عذر سَبَبلی آقغان نَجس ایگنچی نَماز وَقتی کرگانچی ته‌نینه یا کییمینه تیسه‌ده، شول وَقت اچنده نَجسکه حِساب قیلنماس. اَمَّا ایکنچی نَمازنڭ وقتی کرگاچ‌ده، نَجسکه حِساب قیلنوٗب، ایگنچی نَمازنی اوٗقوٗر اوٗچوٗن اول کییمنی یووو یا که آلماشدرو تییشلی بولوٗر.

همان طهارتی بوٗزلوٗب طوٗرا طوٗرغان کشی نیچك دییوٗب آتالوٗر؟ صاحب عذر هر نماز اوٗچوٗن طهارت آلوٗرمی؟ بر نماز وقتی اچنده نجسی آغا طوٗرسه، طهارتی بوٗزلوٗرمی؟ نماز اوقوٗغان چاغنده نجسی آقسه، طهارتی بوٗزلوٗرمی؟ بر نماز اوٗچوٗن آلنغان طهارتی ایکنچی نماز اوٗچوٗن یارارمی؟ نجسی آغوٗب تنینه یا کییمینه‌تیسه، نجس بولوٗرمی؟

تَیَمُّم

صو ایله طَهارت آلو ممکن بولماغان زَمانده طَهارت اورنینه پاك ییر ذاتی ایله (تَیَمُّم) قیلنوٗر. شول ره‌وشچه، که ۱) اوَّلاَ ایکی اوچلرینی جه‌یوٗب ییر ذاتینه صوغار، ۲) آندن صوڭ شول اوچلری ایله‌یوٗزینه‌مسح قیلوٗر، ۳) آندن صوڭ ینه شول ره‌وشچه ییر ذاتینه صوغارده، ترسه‌کلرینه قَدَر قوللرینه مَسح قیلوٗر. یوٗزینه مَسح قیلغانده‌ده، قوللرینه مسح قیلغانده‌ده طهارتده صو تییه

طوُرغان ییرلرینه اوچ یا بارماقلرینی تییرمی قالماس. اوُشبو رەوشچه تیمم قیلو، صو ایله طَهارَت آلو مُشْکِل بولغان وقتده طَهارَت اورنینه‌ده، غسل اورنینه‌ده طوُرادر.

١) صو ایکی چاقرم چاماسی یراق بولسه، ٢) یاکِه صونی استعمال قیلو آوروینه ضَرَر ایته‌رالك بولسه، ٣) یاکه ته‌نینه صووق تییودن قورقسه، ٤) یاکِه صو یانینه بارُورغه بر نه‌رسه‌دن قورقسه، ٥) یاکَه صونی آلوُرغه‌قوُرالی‌بولماسه، ٦) یاکه‌یانده‌غی‌صووی‌سَفَرده اچه‌رینه کیره‌ك بولوُرلق بولسَه، ٧) یاکه طَهارَت آلوُب شغلله‌نسه، جَنازه وعیدْ نمازلرینه اوُلگَره آلمی قالوُرلق بولسه، صو ایله‌طَهارَت آلو مُشْکلگه‌حساب‌قیلنوُر. اوُشبو ییدی حالنڭ‌هر بر سنده نمازَنی تیمم‌ایله اوقو تییشلی بولوُر.

بیش‌وَقت نمازغه‌یا جمعه‌غه‌اوُلگره آلماسلق بولغانده، نمازنی تیمم ایله اوقو درست بولماس. طوفراق، طوزان، قوُم، بالچق وطاش کبی عادتی‌اوطده‌غنه یانمی وئُرمی طوُرغان‌نه‌رسه‌لر ییر ذاتندندرلر. کییمده‌گی طوزانغه‌ده وهیچ طوزانسز شما طاشقه‌ده تیمم قیلو درست بولوُر. آغاچ، اوله‌ن، تیمر وقورغاشن کبی نه‌رسه‌لر ییر ذاتندن توگلدرلر. آنلرغه و نَجس نه‌رسه‌لرگه تیمم قیلو درست بولماس. صو طابلو احتمالی بولغان ییرلرده بر آز ازله‌ب قارامیچی تیمم قیلو درست بولماس.

صو ایله طهارت آلو ممکن بولماغانده کشی طهارت اورنینه نی قیلۇر؟ تیمم، نی رەوشچه قیلنۇر؟ تیمم طهارت اورنینەغنه طۇرامی؟ نیچه تۇرلی حالده صو ایله طهارت آلو مشکل بولۇر؟ نیندی نەرسەلر ییر ذاتندندرلر؟ نیندی نەرسەلر ایله تیمم قیلو درست توگلدر؟ صو طابلو احتمالی بولغان ییرده صونی هیچ ازلەب قارامیچه تیمم قیلو درست بولۇرمی؟

تَیَمُّمْنِڭ فَرْض، سُنَّتْ وَمُفْسِدْلری.

تیممنڭ فرضلری (٤) در:

١) تیممنی نماز اوقو نِیَّتی ایله قیلمق،

٢) تیمم قیلناچق نەرسه ییر ذاتندن بولمق،

٣) یۇزگه مَسْح قیلمق،

٤) ایکی قولغه مَسْح قملمق.

تیممنڭ سنتلری (٦) در: ١) بسمله ایله باشلامق، ٢) ییر ذاتینه اوچلری ایله صوقمق، ٣) صوقغاندن صوڭ، (طوزانی کوب یاغلماسۇن اۇچۇن) قوللرینی بر کره سلکۇمك، ٤) بارماقلرینی آرالاشدرمق، ٥) ترتیب ایله اوَّل یۇزینه صوڭره قوللرینه مسح قیلمق، ٦) اوڭ قولینه صول قولندن اوَّل مسح قیلمق.

تیممنی اۇشبو ایکی تۇرلی اش بۇزادر:

١) طهارتنی بۇزا طۇرغان اشلرنڭ برسی واقِع بولو،

٢) صو ایله طهارت آلۇرغه مُمْکِنْ بولو.

تیممنڭ فرضلری نیچەدر؟ (١) نچیسی نیدر؟ (٢) نچیسی نیدر؟ (٣) نچیسی نیدر؟ (٤) نچیسی نیدر؟ تیممنڭ سنتلری نیچەدر؟ (١) نچیسی نیدر؟ ،،، (٦) نچیسی نیدر؟ تیممنی نیچه تۇرلی اشلر بۇزادر؟ (١) نچیسی نیدر؟ (٢) نچیسی نیدر؟

نَجسلر.

نَماز اوقُویاچق کشینک تەنی، کییمی ونَمازلغی نَجسلردن پاک بولو فرضدر. نَجسلی کُوینچه نَماز اوقو درست بولماس. نَجس ایکی تُورلیدر: ییگل نَجس، آور نَجس. قارغا وقارچغا کبی ایتلری حَرام بولغان قُوشلرنک تیزەکلری ایله آت، صییر وصارق کبی ایتلری حَلال بولغان حَیوانلرنک بَوْللری ییگل نَجسدر. بونلردن باشقه نَجسلرنک هَرْ قایوسی آور نَجسدر.

مَثَلاً، آدمینک تیزەگی وبَوْلی، آت، صییر وصارق کبی ایتلری حَلال بولغان حَیوانلرنک تیزەکلری، ات، بوری کبی ایتلری حَرام بولغان حَیوانلرنک تیزەکلری وبَوْللری هَم سلەگەیلری وتیرلری، قاز وطاوق کبی ایتلری حَلال بولغان قُوشلرنک تیزەکلری، اولەکسە وخنزیرنک ایتلری وقانلری وحَیواننک بوغازندن چقغان قان، جَراحَتدن آققان قان، ارن، صاری صو، آورو کوز یاشی، خَمْر وآوزدن طولوب چقغان قُوسق کبی نەرسەلر هر قایوسی آورنَجسلردر.

کوگەرچن، چپچق کبی قُوشلرنک تیزەکلری، بالق وبُورچا قانی، آرو ایتنک یووشی، صو حَیوانلرینک بارچەسینک قانی ومایی، یلاغاندە چقغان کوز یاشی، آوز طولماسلق آز بولغان قُوسق، تُوکرُوک وقاقرق نَجس توگل، پاکدرلر.

نماز اوقۇياچق كشينڭ قاى نەرسەلرى نجسدن پـاك بولو فرضدر؟ نجس نيـچه تۆرليدر؟ نيلردر؟ نى نەرسەلر ييگل نجسدر؟ نى نەرسەلر آور نجسدر؟ كوگەرچن، چپچق تيزەكلرى، بالق وبۆرچا قانلرى، آروايتنڭ يووشى، كوزياشى، آزقۇسق، تۆكرك وقاترق پاكمى نجسمى؟

خِنزيردن باشقه حَيْوانلرنڭ يۇنلرى وكيبكان سۇيەك وسنگرلرى نجس توگلدرلر. شَريعتچه بوغازلانغان حَيْوانلرنڭ ايتلرى آشارغه حَلال بولماسەدە، نجس توگلدر. تيريلرى دەايلەنمەسەدەپاكدر. اَمّاشَريعتچه بوغازلانماغـان حَيْوانلرنڭ ايتلرىدە، ايـلەنمەگان تيريلرىدە نَجسدر. اگردە تيريلرى ايلەنسەلر، پاك بولۇرلر. خنزيرنڭ بۇتۇن گەودەسى نجسدر، هيچ بر وقتدە پاكلەنمس. بر نجس نەرسە يانۇب كۇل بولسە، ياكه چرۇب طوفراق بولسە ياكه طۇزلانۇب طۇز رەوشينەكيلسە، پاك بولۇر. ايسرتكچ اچملك طۇز قاتشو سببلى آينۇب سركەگە ئەيلەنسە، نَجس مايدن صابۇن ياصالسە، شول سركەدە صابۇندە پاك بولۇرلر.

تەندە ياكيمدە ياكه نمازلقدە ييگل نجس، بويىدە آرقليسىدە بر قارشدن آرتق بولماسە، وآور نَجس بر مِثقال چاماسندن آرتق بولماسە، شول نَجس ايله نَماز اوقو درست بولۇر. اگردە بو قَدَرلردن آرتق بولسە، درست بولماس. زور پالاسنڭ بر باشى نَجسلەنگان بولسە، نجسلەنمەگان باشندە نَماز اوقو درست بولۇر. اۇستينه بر نَجس توگلگان طوفراق

کیبسه، شول طوفراقنکٔ اوُستنده نَمازلق جەیمیچی‌ده
نَماز اوقو درست بولوُر.

حیوانلرنکٔ یوُنلری، وکیبکان سوُیەک وسنگرلری پاکمی نجسمی؟ شریعتچه بوغازلانغان حیوانلرنکٔ ایتلری وتیریلری پاکمی؟ خنزیرنکٔ پاک نەرسەسی بارمی؟ برنجس نەرسه' یانوب کول بولسه، یاکه چروب طوفراق بولسه، یاکه طوُزلانوب طوُز رەوشینه کیلسه، پاک بولوُرمی؟ ابسرتکچ خمر طوُزقاتشوایله آینوُب سرکەگه ئەیلەنسه، نجس مایدن صابوُن یاصالسه، پاک بولوُرلرمی؟ تەنلە یا کییمده یا نمازلقده آور نجس نی قدر بولسه، نماز اوقوُرغه یاراماس؟ آندن کیمرەک بولسه اوقوُرغه یارارمی؟ ییگل نجس نی قدر بولسه، نماز اوقورغه یاراماس؟ آندن کیمرەک بولسه، اوقوُرغه یارارمی؟ زور بر پالاس یا کیزنکٔ بر باشی نجس بولغانده نجس توگل باشنده نماز اوقو یاریمی؟ اوُستینه نجس توگلگان بر طوفراق کیبکان بولسه، شونکٔ اوُستنده نمازلق جەیمیچی نماز اوقو درست بولوُرمی؟

نَجسلردن پاکلەو.

نَجسلەنگان کییمنی نَجسدن پاکلەو اوُچوُن نَجسینی قروُب جبتوُب بترگاندن صونکٔ اوُچ مَرْتَبَه یووب طامچیسی طامماسلق بولغانچی اوُچ مَرْتَبَه صغو تییشلیدر. طون، پالاس ویورغان کبی صغو مُمْکِن بولماغان نەرسەنی، اوُچ مَرْتَبَه یووب طاموُب بتکانچی اوُچ مَرْتَبَه الوُب قویو تییشلیدر. نَجسنکٔ ذاتی قالماسه، آزغنه ایسی یا توُسی قالسەده، کییم نَجسکه حساب قیلنماس، پچاق وپیالا کبی شما نەرسەلر یاخشیلاب، سوُرتو ایلەده، پاککه حساب قیلنوُرلر. صو ایله یوولسەلر، بیگرەک پاک بولوُرلر. کون ذاتی، کیبکان قاتی نَجسدن اووب توُشرو ایله پاکلەنوُر.

اَمّا صییق و یووش نَجسدن ۳ مرتبه باسوُب یومیچی پاکله‌نمس. بر نه‌رسه‌نك قای ییرینه نَجس تیگانلگی اوُنوُتلسه، گمان ایله بر ییرینی یوغاچ پاککه حساب قیلنوُر. بال، مای و سوُت کبی نه‌رسه‌گه بر آز صَییق نَجس قاتشوُب نَجسله‌نسه‌لر، اوُچ مَرْتَبه آرو صو ایله قوشوُب صووی بتکانچی اوُچ مَرْتَبه قایناتلو ایــله پاك بولوُرلر.

نجسله‌نگان کییمنی نجسدن پاکله‌مك اوُچون نی قیلو تییشلی بولوُر؟ طون، پالاس یورغان کبی صغو ممکن بولماغان زور نه‌رسه‌نی نجسدن پاکله‌مك اوُچوُن نی قیلو تییشلی بولوُر؟ کییمنده نجسنك ذاتی بتسه، آزغنه ایسی یا توُسی‌گنه قالسه، نجسکه حساب قیلنوُرمی؟ پچاق، پیالا کبی شما نه‌رسه‌لر، نی قیلوایله پاککه حساب قیلنوُرلر؟ کون ذاتی کیبکان نجسدن نیچك پاکله‌نور؟ یووش نجسدن نیچك پاکله‌نوُر؟ بر نه‌رسه‌گه نجس تییوُب صوڭره نجس قای ییرینه تیگانی اوُنوُتلسه اول نه‌رسه نیچك پاکله‌نوُر؟ بال، مای و سوُت کبی نه‌رسه‌گه آزغنه نجس قاتشسه، نیچك پاکله‌نوُر؟

پاکله‌نو.

بَدْرَفکه کرگانده اوّل صول آیاقنی آتلاب کرو و چققانده اوّل اوڭ آیاقنی آتلاب چقو مُسْتَحَبْدر. حاجَتنی اوته‌گان زَمانده قِبلَه‌غه قارشی یا آرقان بولو و عَوْرَتینه هَم نَجسلرینه قاراو مَکرو هدر. حاجتنی آچق ییرده اوته‌گانده آیغه هم قوُیاشقه‌ده قارشی یا آرقان بولوده مکروهدر. بَدْرَفده کچکنه حاجَتینی قیلغان کشیگه، صول قولی ایله (اِسْتِبْرا) قیلو، یَعنی نَجسنی

بو نەرسە ايلە قوُروُتو تييش بولوُر. بدرفدە اوُلوُغ حاجتينى قيلغان كشيگە، صول قولى ايلە (استِنْجا) قيلو، يعنى عورتينى پاكلەو تييشلى بولوُر. اسْتبرا واِستنجانى اوڭ قول ايلە قيلو، پچەن وكاغذ كبى قدرلى نەرسەلر ايلە قيلو مكروهدر. اگردە نجسى تەلينى بوياسە، استبرانىدە استنجانىدە صو ايلە قيلو تييشلى بولوُر.

بەرفدە كرگاندە قايسى آياقنى اوّل آتلاب كرلوُر؟ آندن چقغاندە قايسى آياقنى اوّل آتلاب چقلور؟ حاجتينى اوتەگان زماندە قبلەغە قارشى يا آرقان بولو درست بولوُرمى؟ عورتينە پاكە نجسلرينە قاراو درست بولوُرمى؟ حاجتى اوتەگاندە آيغە ياكە قوُياشقە قارشى يا آرقان بولو درست بولوُرمى؟ بدرفدە كچكنە حاجتنى قيلغان كشيگە صول قولى ايلە نى قيلمق تييشلى بولوُر؟ بەرفدە الوغ حاجتنى قيلغان كشيگە صول قولى ايلە نى قيلمق تيشلى بولوُر؟ استبرا واستنجانى اوڭ قولى ايلە قيلمق، پچەن وكاغذ كبى قدرلى نرسەلر ايلە قيلمق درست بولوُرمى؟ نجس تەنيمى بوياسە، استبرا واستنجانى نى ايلە قيلمق تييشلى بولوُر؟

پاك صولر.

چيشمە ويلغا صولرى، كول، ديڭز وقوُيوُ صولرى، قار، ياغموُر وبوُز صولرى هر قايوسى پاك صولردر. پاك نەرسە قاتشوُب بوُلغانغان بولسەلردە، طهارتكە يارارلر؛ سركە، شولپا، ثەيرەن كبى بولوُب اسملرى اوزگەرگان صولر پاك بولسەلردە، طهارتكە يارامازلر. قاون صووى كبى ييمشلردن چقغان صولردە پاك بولسەلردە،

طهارتکه یاراماسلر. طهارت آلغانده آرو صاوتقه
جییلغان صو (مَاءِ مُسْتَعْمَلْ) دییوُب آتالوُر. آندی
صو ظاهرده پاك کبی بولسه‌ده، ایکنچی قات طهارت
آلوُرغه یاراماس. آغم صو هم ئه‌یله‌نه‌سی (٤٠)
آرشین وتیره‌نلگی یارتی قارش قَدَر بولغان کوب
صو نجس قاتشسه‌ده، نجسله‌نمسلر. بوندن کیم بولغان صو
آزغنه نجس قاتشسه‌ده، نَجسله‌نوُر. اگرده قاتشقان نجس
صونك طعمینی، یاایسینی، یا توُسینی اوزگه‌رتسه، بیك
زور صو بولسه‌ده هم آغم صو بولسه‌ده، نجس بولوُر. آدمی،
آت، صییر و صارق کبی ایتی حلال حَیْوانلر اچکاندن
صوك صاوتده قالغان صو پاکدر، طهارت آلوُرغه‌ده
یاریدر. امّا ات و بوری کبی ایتی حرام حَیْوانلردن
قالغان صو نَجسدر. طاوق، مه‌چی، وقارچغادن قالغان
صولر نجس بولماسه‌لرده، آنلر ایله طهارت آلومکروهدر.

نی صولری پاك صولردر؟ پاك نه‌رسه قاتشوب بولغانغان صو طهارت آلورغه یارارمی
پاك نه‌رسه قاتشوب اسمی اوزگاروب صو دیب آتالماسلق بولغان نه‌رسه طهارت آلورغه
یارارمی؟ قاون کبی ییمش صولری طهارتکه یارارمی؟ نیندای صو ماءمستعمل دیب
آتالور؟ ماء مستعمل پاکمی؟ طهارتکه یاریمی؟ آغم صوغه یاکه کوب صوغه نجس توُشسه
نجسله‌نورمی؟ آزصوغه نجس قاتشسه نجسله‌نورمی؟ بر آغم صو یاکه کوب صوغه نجس قاتشوب
طعمینی یا ایسنی یاتوُسینی اوزگارتسه شول صولر نجس بولورمی؟ آدمی آت، صییر صارق کبی
ایتی حلال حیوانلر اچکاندن قالغان صولر پاکمی، نجسمی؟ طهارت آلورغه یاریمی؟ ات بوری کبی
ایتی حرام حیوانلردن قالغان صو نجسمی؟ طاوق، مه‌چی وقارچغادن قالغان صو پاکمی؟ طهارتکه یاریمی؟

قويو.

قويوغه بر نَجس توشسه، اچنده بولغان صوونىڭ بارچه‌سى نَجسله‌نور. نى قَدَر صو بارلغى چامالانسه، شول قَدَر صونى چغاروب توكميچى پاكله‌نمس. اگرده قويوغه چپچق كبى بر كچكنه حَيْوان توشوب اولسه، (٢٠) چيله‌ك قدر صووينى توگو، طاوق قَدَر بر حَيْوان توشوب اولسه، (٤٠) چيله‌ك قَدَر صووينى توگو تييشلى بولور. اگرده اوشبو حَيْوانلرنىڭ اچلرى كوبكان ياكه تەنلرى جيبگان بولسه، بارچه صووينى توكميچى قويونىڭ صووى پاكله‌نمس. آدَمى وصارق قَدَر بر حَيْوان توشوب اولسه، اچى كوبمه‌سه‌ده، قويونىڭ بارچه صووينى توگو تييشلى بولور. قويونىڭ قايسى كونده نَجسله‌نگانلگى مَعْلوم بولماسه، اوچ تەولكدن بيرلى نَجسكه حِساب قيلنوب، شول كونلرده آلنغان صولر توگلورلر.

قويوغه بر نجس توشسه، اچنده‌گى صووى نجسله‌نورمى؟ اول قويونى پاكله‌مك اوچون نى قيلمق كيره‌ك بولادر؟ بر قويوغه چپچق كبى بر كچكنه حيوان توشوب اولسه، نيچه چيله‌ك صونى توكگاچ اول قويو پاككه حساب قيلنور؟ طاوق قدر بر حيوان توشوب اولسه نى قيلنور؟ اگرده قويوغه توشكان چپچق وطاوقنىڭ اچلرى كوبكان ياكه تەنلرى

جیبگان بولسه. قۇیۇننك نی قدر صورینی چقارمق تیبشلی بۇلۇر؟ قۇیۇغه آدمی وصارق قدر بر حیوان تۇشۇب اولسه نی قیلنۇر؟ قۇیۇننك قایسی كۇنده نجسلهنگانلگی معلوم بولماسه، نیچه كۇندن بیرلی نجسكه حساب قیلنۇر؟

عَوْرَتْ.

نَماز اوقۇغانده عَوْرَتْ بیرلر اۇرتولی بولو فرضدر. آولاق بولمه‌ده بولسه‌ده، یالانغاچ كۇینچه نماز اوقو درست توگلدر. ایرلرنك بیللری طوغریسندن باشلاب تز آستلرینه قدر بولغان تەنلری عورتدر. بیللرندن یوغاری وتزدن توبه‌ن بیرلری آچق بولسه‌لرده، نَماز اوقۇلری درست بولۇر. خاتۇنلرنك تەنلرینك هر بیری عورتدر. مگر یۇزلری وبلەزكلرینه قدر ایكی اوچلری وطوبۇقلرینه قدر آیاق باشلریغنه عَوْرَتْ توگلدر. یاننده هیچ بر آرو كییم بولماسه، كییمینی یووارغه صوده بولماسه، نَمازنی نَجس كییم ایله اوقوده یالانغاچ اوقوده، درست بولۇر. اگرده بو كشی نَمازنی یالانغاچ اوقۇسه، اوطۇروب قنه اوقۇر.

نماز اوقۇغانده قای بیرلر اۇرتۇلی بولو فرضدر؟ یالانغاچ كۇینچه نماز اوقو درست بۇلورمی؟ ایرلرنك تەنلرینك قای بیرلری عورتدر؟ ایرلرگه بیللرندن یوغاری وتزدن توبه‌ن بیرلری آچق كۇینچه نماز اوقو درست بولۇرمی؟ خاتۇنلرنك قای بیرلریگنه عورت توگلدر؟ آرو كییمی بولماغان كشی نمازنی نیچك اوقۇر؟ اگرده یالانغاچ اوقۇسه، نمازنی باصوب اوقۇرمی، اوطۇروب اوقۇرمی؟

عذرلی خاتونلر.

یاش بالا آناسی بولغان خاتونلر قرق کون قدر عذرلرندن پاکلەنگانچی آروسز بولورلر. شول زمانده آنلر نمازده اوقوماسلر، روزەده طوتماسلر. عذرلری تمام بولغاچ آنلرغه غسل قیلوب پاکلەنو فرض بولور. آنلر رمضانده طوتلمی قالغان روزەلرینی صوڭندن قضاقیلورلر. امّا اوقولمی قالغان نمازلرینی قضاقیلماسلر.

بالغه بولغاندن صوڭ آی صاین عذرلی بولغان خاتونلرده عذرلی وقتلرنده اروسز بولوب روزه ونمازلرینی قالدرورلر. عذرلری تمام بولغاندن صوڭ آنلرغەده غسل قیلوب پاکلەنو فرض بولور. پاکلەنگاچ آنلرده روزەلرینی قضا قیلورلر. بلغەلرنڭ عذرلری اوچ کوندن کیم واون کوندن آرتق بولمیدر. اگرده آرتق بولسه، آورو علامتیدر. اون برنچی کونلرنده روزەلرینی ده طوتارلر. صاحِبِ عذر بولوب نمازلرینی ده اوقورلر.

یاش بالا آناسی بولغان خاتونلر عذرلی کونلرنده آرو بولورلرمی؟ عذر زمانلرنده نماز اوقورلرمی؟ روزه طوتارلرمی؟ عذرلری تمام بولغاچ آنلرغه نی قیلو فرض بولور؟ رمضانده طوتلمی قالغان روزەلرینی صوڭندن قضا قیلورلرمی؟ نمازلرینی قضا قیلورلرمی؟ آی صاین عذرلی بولغان خاتونلر نیچوك؟ بالغەلرنڭ عذرلری نیچه کوندن کیم بولمیدر. نیچه کوندن آرتق بولمیدر؟ اگرده آرتق بولسه، نی علامتی؟ اون برنچی کونلرنده روزه ونمازلرینی ادا قیلورلرمی؟

تم